

## Edinilmiş Mallara Katılma Rejimi hk.

|            |                                    |
|------------|------------------------------------|
| Belge türü | Özelge                             |
| Kanun      | VERASET VE İNTİKAL VERGİSİ KANUNU  |
| Özelge no  | E-97895701-160[2026/5.1-19]-493812 |
| Tarih      | 10.04.2026                         |

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

İstanbul Defterdarlığı

Gelir Kanunları Diğer Vergiler Grup Müdürlüğü

Sayı : E-97895701-160[2026/5.1-19]-493812

10.04.2026

Konu : Edinilmiş Mallara Katılma Rejimi

İlgi : ...

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzun incelenmesinden;

- Eşiniz ...'nın ... tarihinde vefat ettiği,

- Eşinizin ... A.Ş.'nin yüzde 29,70 hissesine sahip olduğu, bu hisselerinin yüzde 12,02'lik kısmının 2002 yılı öncesinde, yüzde 17,68'lik kısmının ise 2002 yılından sonra (2014 yılında) evlilik birliği içerisinde bedel karşılığında satın alınarak edinildiği,

- Eşler arasında başka bir mal rejimi seçilmemiş olup, 01.01.2002 tarihinden itibaren edinilmiş mallara katılma rejiminin geçerli olduğu

hususları belirtilerek, vefat eden eşinizin 2002 yılından sonra edindiği yüzde 17,68'lik şirket hissesinin edinilmiş mal niteliğinde olduğu kabul edilerek, bu kısmın edinilmiş mallara katılma rejimi kapsamında sağ kalan eşe ait hak olarak değerlendirilmesi ve veraset ve intikal vergisi beyannamesinde terekeye dahil edilmeden 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 35/A maddesi kapsamında düzenlenen avukatlık tutanağı ile ayrıştırılmasının mümkün olup olmadığı hususunda görüş talep edildiği anlaşılmaktadır.

7338 sayılı Veraset ve İntikal Vergisi Kanununun;

- 1 inci maddesinde, Türkiye Cumhuriyeti uyruğunda bulunan şahıslara ait mallar ile Türkiye'de bulunan malların veraset yoluyla veya herhangi bir suretle olursa olsun ivazsız bir şekilde bir şahıstan diğer şahsa intikalinin veraset ve intikal vergisine tabi olduğu,

- 2 nci maddesinin birinci fıkrasında, bu kanunda kullanılan "Mal" tabirinin, mülkiyete mevzu olabilen menkul ve gayrimenkul şeylerle mameleke girebilen sair bütün hakları ve alacakları ifade ettiği,

- 10 uncu maddesinin birinci fıkrasında, veraset ve intikal vergisi matrahının, intikal eden malların Vergi Usul Kanununa göre bulunan değerleri (12 nci maddede yazılı borç ve masrafların tenzili lazım geldiği takdirde matrahın söz konusu değerlerden bu tenziller yapıldıktan sonra kalan miktar) olduğu; ikinci fıkrasında, mükelleflerin ilk tarhiyatta nazara alınmak üzere veraset ve intikal vergisinin konusuna giren malları, bu maddede belirtilen değerlendirme ölçülerinden faydalananarak, bu maddede belirtilmeyenler bakımından ise Vergi Usul Kanununun servetleri değerlendirme ile ilgili üçüncü bölümündeki esaslar dâhilinde değerleyerek beyan edecekleri; ikinci fıkrasının (a) bendinde, bilanço esasına göre defter tutanlarda ölüm tarihine takaddüm eden takvim yılı bilançosuna göre bulunacak öz sermayenin ticari sermaye olduğu, mükelleflerin isterlerse öz sermayenin hesabında ölüm günü itibarıyla çıkaracakları bilanço da esas alabilecekleri; aynı fıkranın (d) bendinde eshamın, borsada kayıtlı ise ölüm tarihine takaddüm eden üç yıl içindeki en son muamele değeri ile borsada kayıtlı değil ise veya kayıtlı olup da üç yıl içinde muamele görmemiş ise itibari değerle değerlendirileceği,

- 11 inci maddesinde, bu vergiye mevzu olacak malların değerlendirme gününün, miras yoluyla meydana gelen intikallerde mirasın açıldığı, diğer suretle vaki intikallerde malların hukuken iktisap edildiği gün olduğu

hüküm altına alınmış, Türk Medeni Kanununun 575 inci maddesinde ise mirasın ölüm ile açılacağı belirtilmiştir.

Ayrıca Veraset ve İntikal Vergisi Kanununun 10 uncu maddesinde, mükellefler tarafından maddede belirtilen esaslara göre beyan edilen değerler üzerinden vergi dairesinin ilk tarhiyatı yapacağı ve daha sonra da tarh edilen vergilerin, intikal eden malların Vergi Usul Kanununa göre bulunacak değerlerine göre ikmal edileceği belirtilmiştir.

Bu hükümlerden anlaşılacağı üzere, veraset ve intikal vergisinde iki aşamalı bir tarhiyat sistemi mevcut olup, ilk tarhiyatta mükelleflerin verginin konusuna giren malların değerini Veraset ve İntikal Vergisi Kanununun 10 uncu maddesinde yer alan değerlendirme ölçülerine göre beyan etmeleri gerekmektedir. Ancak Kanunda değerlendirme ölçüsü belirtilmemişse, Vergi Usul Kanununun servetleri değerlendirme bölümünde yer alan ölçüler dikkate alınmaktadır.

Buna göre, bir anonim şirket hissesinin veraset ya da bağış yoluyla intikal etmesi halinde, intikal eden servet unsuru ticari sermaye değil, hisse senedidir. Dolayısıyla ilk tarhiyatta hisse senedine ilişkin vergi matrahının tespitinin ticari sermayenin değerlemesine ilişkin olan hükümlere göre değil, hisse senedi intikaline ilişkin hükümlere göre yapılması gerekmektedir.

Öte yandan, 1/1/2002 tarihinde yürürlüğe giren 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu, eşler arasında yasal rejim olarak "edinilmiş mallara katılma" rejimini, akdi mal rejimleri olarak da mal ayrılığı ve mal ortaklığı rejimini kabul etmiştir.

Bu kapsamda, 4721 sayılı Kanunun 202 nci maddesinde, eşler arasında edinilmiş mallara katılma rejiminin uygulanmasının asıl olduğu, eşlerin mal rejimi sözleşmesiyle Kanunda belirlenen diğer rejimlerden birini kabul edebileceği hüküm altına alınmış olup, evlenmeden önce veya sonra, malvarlığının paylaşımı konusunda yazılı seçimlik mal rejimlerinden birini sözleşme yaparak seçmemiş olan eşlerin kanunen tabi oldukları sistem "yasal mal rejimi"dir. Diğer bir ifade ile eşler arasında 1/1/2002 tarihi itibarıyla yasal mal rejimi olarak "edinilmiş mallara katılma rejimi" geçerli olup, bu tarihten önce evlenmiş olsalar dahi, eşler bir sözleşme ile başka bir paylaşım oranı belirlememiş iseler, kanun gereği bu rejime tabi olmuşlardır.

Bir eşin ölümü halinde, terekede edinilmiş mallar varsa ya da sağ kalan eşin edinilmiş malları varsa, iki tür tasfiye söz konusu olur. Birincisi, aile hukuku kaynaklı mal rejimi tasfiyesi, ikincisi de, miras hukukundan doğan mirasın tasfiyesidir. Mal rejiminin tasfiyesi, mirasın tasfiyesinden önceliklidir. Mirasın paylaşılması, mal rejimi tasfiyesinin sonucuna bağlı olduğundan, mal rejiminin tasfiyesi ve katılma alacağının belirlenmesi, mirasın tasfiyesi için bekletici mesele oluşturmaktadır.

Sağ kalan eş ile ölen eş arasındaki mal rejiminin tasfiyesi öncelikli bir hukuki işlem olduğundan, sağ kalan eş ölen eş ile aralarındaki mal rejiminden kaynaklanan haklarını (varsa) aldıktan sonra ölen eş adına kalan malvarlığı mirasa konu olmaktadır. Sağ kalan eşin mal rejiminden kaynaklanan bu hakları mirasçılık sıfatından ayrıdır. Yasal mal rejiminin tasfiyesinde, kural olarak ölen eşin sadece "edinilmiş malları" tasfiyeye dahildir. Edinilmiş mal, 1/1/2002 tarihinden sonra eşlerin evlendikleri andan itibaren

kimin mülkiyetine olursa olsun evlilik süreci boyunca edindikleri tüm varlığını oluşturur.

Bunun yanı sıra, 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 35/A maddesinde, "Avukatlar dava açılmadan veya dava açılmış olup da henüz duruşma başlamadan önce kendilerine intikal eden iş ve davalarda, tarafların kendi iradeleriyle istem sonucu elde edebilecekleri konulara inhisar etmek kaydıyla, müvekkilleriyle birlikte karşı tarafı uzlaşmaya davet edebilirler. Karşı taraf bu davete icabet eder ve uzlaşma sağlanırsa, uzlaşma konusunu, yerini, tarihini, karşılıklı yerine getirmeleri gereken hususları içeren tutanak, avukatlar ile müvekkilleri tarafından birlikte imza altına alınır. Bu tutanaklar 9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 38 inci maddesi anlamında ilâm niteliğindedir." hükmü yer almaktadır.

Bu bağlamda, eşlerden birinin ölümü nedeniyle mal rejiminin sona ermesi halinde terekenin belirlenmesine yönelik olarak mal rejimi tasfiyesi ve bu tasfiyede taraflar arasında 1136 sayılı Kanunun 35/A maddesi kapsamında düzenlenen bir uzlaşma tutanağının mevcut olması durumunda, bu tutanağa istinaden mal rejimi tasfiyesinin yapılmasında hukuki bir engel bulunmamaktadır.

Yukarıda yer alan hüküm ve açıklamalar çerçevesinde;

- ... tarihinde vefat eden eşiniz ...'nın hissedarı olduğu ... A.Ş.'ye ait hisse senetlerinin, ilk tarhiyatta dikkate alınmak üzere Veraset ve İntikal Vergisi Kanununun 10 uncu maddesinin ikinci fıkrasının (d) bendine göre, yani borsada kayıtlı ise ölüm tarihine takaddüm eden üç yıl içindeki en son muamele değeriyle; borsada kayıtlı değilse veya kayıtlı olup da üç yıl içinde muamele görmemiş ise itibari değerle değerlendirilip beyan edilmesi gerektiği,

- Söz konusu hisselerin yüzde 12,02'lik kısmının 2002 yılı öncesinde, yüzde 17,68'lik kısmının ise 2002 yılından sonra edinildiği

hususları dikkate alındığında, söz konusu şirket hisselerinin 2002 yılı öncesinde edinilen yüzde 12,02'lik kısmının ve 2002 yılı sonrasında edinilen yüzde 17,68'lik kısmından ise edinilmiş mallara katılma rejimi gereğince yapılacak mal tasfiyesi sonrasında murise ait olduğu belirlenecek kısmının terekeye dahil edilerek, borsada kayıtlı ise ölüm tarihine takaddüm eden üç yıl içindeki en son muamele değeriyle; borsada kayıtlı değilse veya kayıtlı olup da üç yıl içinde muamele görmemiş ise itibari değerle beyan edilmesi gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(\*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(\*\*) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(\*\*\*) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

---

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026